

GECOMBINEERDE COMMISSIE VENNOOTSCHAPSRECHT

van de

Nederlandse Orde van Advocaten

en de

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Advies inzake

het concept van het Besluit houdende wijziging van het Handelsregisterbesluit, het Financieel besluit handelsregister 2014 en het Besluit SUWI ter uitvoering van enkele aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen d.d. 24 juli 2020

I. Inleiding

1. De Gecombineerde Commissie Venootschapsrecht van de NOvA en de KNB (de **GCV**) heeft kennis genomen van het conceptbesluit houdende wijziging van het Handelsregisterbesluit, het Financieel besluit handelsregister 2014 en het Besluit SUWI ter uitvoering van enkele aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen (het **Conceptbesluit**). De GCV maakt hierbij graag van de gelegenheid gebruik om op het Conceptbesluit te reageren.
2. Het Conceptbesluit regelt enkele uiteenlopende aangelegenheden zoals registratie van bestuursverboden, de mogelijkheid tot inschrijving in het handelsregister van onderdelen van publiekrechtelijke rechtspersonen, standaard afscherming van woonadressen van natuurlijke personen in het handelsregister, en aanwijzing van de instanties die op naam van een natuurlijk persoon in handelsregister mogen zoeken. De GCV kan zich vinden in de voorgestelde regelingen en reageert hieronder op een tweetal onderdelen van het Conceptbesluit.

II. Registratie bestuursverboden

3. Het Conceptbesluit regelt onder meer de registratie van bestuursverboden zoals voorzien in art. 106a e.v. Faillissementswet (civielrechtelijk bestuursverbod) en art. 2:298 lid 3 BW (bestuursverbod stichting). Hoewel de praktijk lang op deze regeling heeft moeten wachten – het stichtingsrechtelijke bestuursverbod kent de wet immers al decennialang – acht de GCV de in het Conceptbesluit voorgestelde regeling zeer welkom.
4. Onder huidig recht hebben notarissen die bij de oprichting van rechtspersonen zijn betrokken, geen mogelijkheid om te achterhalen of de bestuurders die in de akte van oprichting worden benoemd, mogelijk een bestuursverbod is opgelegd. Met de voorgestelde registratie van bestuursverboden, die openbaar is en dus voor iedereen toegankelijk¹, kan de notaris reeds voor de oprichting van de rechtspersoon controleren of de persoon die tot bestuurder of commissaris wordt benoemd in de akte van oprichting, wel als zodanig benoembaar is.
5. Om te kunnen controleren of de voorgenomen benoeming van een persoon niet wordt belemmerd door een bestuursverbod, heeft de notaris toegang tot (i) de naam en (ii) de geboortedatum van de personen die met een bestuursverbod zijn geregistreerd. De GCV meent dat voor een adequate en verantwoorde toets of een persoon benoembaar is, aan deze gegevens

¹ Dit volgt uit het voorgestelde art. 41a lid 3 Handelsregisterbesluit 2008.

ten minste ook de geboorteplaats zou moeten worden toegevoegd. Toegang tot alleen de naam en geboortedatum zal te gemakkelijk kunnen leiden tot persoonsverwisseling, wat op dit punt gevoelig ligt en zoveel mogelijk moet worden voorkomen.

6. Overigens wordt in de toelichting (p. 8) opgemerkt dat na een ontslag van een bestuurder of *commissaris* van een stichting door de rechter ex art. 2:298 BW, de betrokkene gedurende vijf jaar geen bestuurder of *commissaris* van een stichting kan worden. Deze regeling ziet onder het huidige recht echter niet op ontslag van commissarissen, maar alleen op bestuurders van een stichting. Dat een ontslagen stichtingsbestuurder geen commissaris van een stichting zou kunnen worden, is onder de huidige wet ook nog niet het geval. Zodra het wetsvoorstel Bestuur en toezicht rechtspersonen (*Kamerstukken 34 491*) in werking is getreden, kan een commissaris wel ex art. 2:298 BW worden ontslagen. Ook geldt dan dat een op grond van deze bepaling ontslagen bestuurder (of commissaris) geen bestuurder of commissaris van een stichting kan worden. In de wet waar het onderhavige Conceptbesluit op is gebaseerd, is dit punt opgelost door middel van een overgangsbepaling.² Een dergelijke overgangsregeling ontbreekt in het Conceptbesluit, als de GCV het goed ziet.
7. De registratie van een persoon met een bestuursverbod eindigt na verloop van de termijn waarvoor het verbod is opgelegd. Bepaalde autoriteiten, zoals Justis, de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie, de ACM en de AFM kunnen echter ook daarna nog inzien dat iemand in het verleden een bestuursverbod is opgelegd (p. 10 Conceptbesluit). Dat is verstrekkend, maar gelet op de taak van de bedoelde autoriteiten ziet de GCV het belang daarvan in.

III. Lijst autorisatie om te mogen zoeken op natuurlijke personen

8. Het Conceptbesluit regelt verder dat het aantal instanties dat een zoekopdracht door het handelsregister op naam van een natuurlijke persoon kan uitvoeren, wordt uitgebreid met onder andere notarissen.³ Uit de toelichting leidt de GCV af dat deze zoekfaciliteit aan het notariaat wordt verleend in het kader van haar poortwachtersfunctie: om nader onderzoek te verrichten naar het geoorloofde karakter van de bedoelingen van de cliënt:

“Uit deze informatie kunnen dwarsverbanden blijken, zoals bij welke andere rechtspersonen, de cliënt betrokken is. Cliënten die niets goeds in de zin hebben, proberen lastige vragen uit de weg te gaan door hun opdrachten over vele verschillende notarissen uit te spreiden, zodat iedere notaris alleen zicht heeft op een individuele opdracht en geen van hen zicht heeft op het totaal van het netwerk van ondernemingen en onderlinge dwarsverbanden, zodat mogelijke risico's op misbruik van rechtspersonen buiten het zicht kunnen blijven. Dit kan worden tegengegaan door de notaris de mogelijkheid te geven om op naam van de natuurlijke persoon te zoeken in het handelsregister.”⁴

9. De GCV acht het waardevol dat het notariaat deze zoekfaciliteit krijgt. Tegelijkertijd moet hiervan geen wonderen worden verwacht en mag de poortwachter-lat niet hoger worden gelegd dan hij nu al ligt. De notaris is geen opsporingsinstantie en het kan buitengewoon lastig zijn om ‘onderlinge dwarsverbanden’ in een netwerk van ondernemingen te duiden. De GCV meent dat dit, voor de notariële praktijk, belangrijke aspect in de toelichting op het onderhavige besluit beter tot uitdrukking zou moeten komen.
10. In de toelichting wordt vermeld dat deze extra controlemogelijkheid tot een toename van de administratieve lasten voor de notaris leidt. Omdat die echter zouden ontstaan in de uitoefening van een bevoegdheid in de hoedanigheid van bestuursorgaan worden deze niet meegerekend in de effectbeoordeling van de regeldruk van het Conceptbesluit (p. 18 Conceptbesluit). Dat lijkt de GCV niet helemaal correct. Het is namelijk denkbaar dat het notariaat de extra lasten

² Zie Artikel VA van de Wet van 26 juni 2019 tot wijziging van de Handelsregisterwet 2007 in verband met de evaluatie van die wet, alsmede regeling van enkele andere aan het handelsregister gerelateerde onderwerpen in het Burgerlijk Wetboek, de Handelsregisterwet 2007 en de Wet op de Kamer van Koophandel, *Stb.* 2019, 280.

³ Voorgesteld art. 53 sub p Handelsregisterbesluit 2008.

⁴ Conceptbesluit, p. 13.

doorberekent aan zijn cliënten. Dat zijn in dit geval: personen, bedrijven en instellingen die rechtspersonen oprichten.

Den Haag, 3 september 2020

Bijlage: samenstelling van de GCV

Bijlage

Samenstelling van de Gecombineerde Commissie Venootschapsrecht:

Mr. A.F.J.A. (Fons) Leijten, advocaat Stibbe, Amsterdam - voorzitter

Mr. M.Y.H.J. (Manon) den Boer, notaris DLA Piper, Amsterdam

Mr. Y. (Yvette) Borrius, advocaat Florent, Amsterdam

Mr. G.C. (Gerco) van Eck, notaris Loyens & Loeff, Rotterdam

Prof. mr. J.B.S. (Steven) Hijink, advocaat-lid, counsel Stibbe, Amsterdam

Prof. mr. L.G.H.J. (Louis) Houwen, advocaat Dirkzwager, Nijmegen

Mr. drs. R.H. (Reinier) Kleipool, notaris De Brauw Blackstone Westbroek, Amsterdam

Mr. F.J. (Frank) Oranje, notaris Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn, Den Haag

Mr. M.L.E. (Mariëtte) Plaggemars, notaris Damsté, Enschede

Prof. mr. G.T.M.J. (Geert) Raaijmakers, advocaat NautaDutilh, Amsterdam

Prof. mr. G.J.C. (Günther) Rensen, notaris-lid, professional support lawyer Allen & Overy, Amsterdam

Mr. G.P. (Guido) Roth, advocaat Finnius, Amsterdam

Secretariaat:

Mr. N.J.M. Sjerps

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)

Postbus 16020

2500 BA Den Haag

T 070 3307226

E j.sjerps@knb.nl